

DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ AGENTURA_

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Obsah

Další pravidla a pomůcky tvorby architektury zdola	3
<i>Referenční architektury úřadů a řešení</i>	<i>3</i>
<i>Specifická pravidla pro architekturu úřadů</i>	<i>4</i>
<i>Architektonické a IT standardy</i>	<i>6</i>

Další pravidla a pomůcky tvorby architektury zdola

Referenční architektury úřadů a řešení

Koncepce referenčních modelů architektury úřadů VS

Jak je již uvedeno výše, bude OHA ve spolupráci a koordinaci s dalšími organizacemi vydávat příklady nejlepších architektonické praxe, klasifikační hierarchie a akcelerátory práce v architektonických angažmá v podobě tzv. referenčních modelů (dále i jenom RM).

Referenční modely představují buď povinnou, nebo fakultativní (podle doprovodné informace u každého z nich) referenci formy, tj. způsobu modelování a interpretace architektur úřadů.

Referenční modely budou vydávány převážně pro architektury celých úřadů nebo jejich podstatných částí, segmentů.

Pro vyšší využitelnost budou vedle generických, celostátně platných RM, vydávány i RM specifické pro určité odvětví (segment) veřejné správy, například zdravotnictví, infrastruktura apod., nebo pro úřady z jednotlivých vrstev hierarchie státní správy a samosprávy, se zahrnutím všech typů působnosti na dané úrovni (přímé, přenesené, samosprávné, soukromoprávní).

Lze očekávat vydání referenčních modelů na těchto úrovních:

- Referenční architektury ústředních správních úřadů - kromě ÚSÚ, se tím myslí i ostatní úřady s celostátní působností.
- Referenční architektury územních samospráv
- Zjednodušený příklad architektury kraje a krajské korporace, vytvořený ve spolupráci s Asociací krajů ČR
- Zjednodušený příklad architektury ORP a jeho korporace
- Zjednodušený příklad architektury malé obce - oba vytvořené ve spolupráci se SMO a KISMO
- Referenční architektury dalších typů orgánů veřejné moci - budou-li takové identifikovány.

Architektonické vzory klíčových oblastí úřadu

OHA bude postupně vydávat referenční typové schopnostní enterprise architektury těch oblastí architektury úřadů (zejména procesní a aplikační), které sice zůstávají většinou v lokální zodpovědnosti, ale jejichž **logická podoba** musí být pro splnění cílů koncepce centrálně předepsána a následně v řešeních dodržena.

IKČR uvažuje zejména o těchto kategoriích referenčních modelů typové procesní a aplikační architektury:

- Multikanálová uživatelská rozhraní
 - pro klienty VS
 - pro zaměstnance VS
- Klíčové části agendových IS
 - Sdílený agendový Front-office (CRM)
 - Specifický agendový Middle-Office (odborné části agendových IS), některé nadresortní (dotace, kontroly, údržba síťové infrastruktury státu, ...)
 - Sdílený agendový Back-Office (platební, znalostní a další systémy)
- Správa spisů, dokumentů a jejich toku (workflow)
- Provozní ERP systémy

- Rozšiřující systémy správy zdrojů úřadu
- Identity management
- Integrované platformy
- Správa kmenových dat a číselníků (s vazbou na ZR i bez)
- Business Intelligence (a její využití jak pro manažerské rozhodování, tak pro podporu transakčních agendových i provozních systémů)

Referenční model typové elektronické spisové služby úřadu

Bude doplněno.

Povinné vzory architektur typových řešení

OHA bude postupně vydávat vzorové referenční schopnostní enterprise architektury a architektury řešení těch oblastí architektury úřadů, jejichž podoba musí být pro splnění cílů koncepce centrálně předepsána a následně v řešeních dodržena. Proto se nazývají **povinnými architektonickými vzory**¹⁾.

Typicky se bude jednat o oblasti architektury využívající sdílené služby eGovernmentu nebo o další oblasti, v nichž bude pro naplnění zákonných povinností nebo dosažení efektivity žádoucí jednotné, standardizované řešení.

Architektonický vzor typového agendového IS

Základní aplikační architektura ISVS v kontextu eGovernmentu

tady bude dovysvětleno

Detailní architektury specifických rozhraní agendového ISVS

tady bude další schéma a vysvětlení

Architektonické vzory využití sdílených služeb eGovernmentu

OHA bude vydávat také detailní architektonické vzory rozhraní pro využití sdílených služeb eGovernmentu, na úrovni jednotlivých weboch služeb a další prvků řešení a designu těchto rozhraní a způsobu jejich využití v lokálních architekturách úřadů.

IKČR zde ukládá povinnost respektovat v návrzích řešení tyto vzory tak, jak budou OHA publikovány, postupně a samostatně.

Architektonický vzor typové elektronické spisové služby úřadu

Bude doplněno.

Specifická pravidla pro architekturu úřadů

Pravidla pro architekturu dle velikosti a možností úřadů

Pro obce 1. a 2. typu má vize architektury veřejné správy následující podobu:

Architekturu IT úřadu obce 1. a 2. typu (do určité velikosti, viz níže) tvoří pouze koncová zařízení pro uživatele (dále jen zařízení), síťovou infrastrukturu jim jako sdílenou poskytuje kraj, aplikační služby pro státní správu v přenesené působnosti poskytnou ohlašovatelé agend a aplikační služby pro samosprávnou působnost poskytne vyšší stupeň územní samosprávy (ORP, kraj) jako sdílenou službu.

Pro oblast samosprávy tak vychází koncepce z následujících principů:

1. Koncepce je závazná pro všechny subjekty samosprávy, které mají více než 10 zařízení.
1. Informační systémy pro činnosti a agendy v přenesené působnosti přebírají v plném rozsahu od centrálních úřadů. Samosprávné činnosti si každý územněsprávní celek zajišťuje sám.
1. Subjekty s méně než 10 zařízeními si pořizují pouze uživatelský HW a SW, tj. tato koncová zařízení, SW produkty pro výkon veřejné správy jim jako službu zajišťují subjekty, v jejichž správním obvodu leží.

Ad1) Územněsprávní celky, kraje, velká města a obce s rozšířenou působností, mají ve svých úřadech specializované útvary IT. Tyto útvary jsou schopné vlastními silami nebo za pomoci externích dodavatelů zajistit veškeré požadavky IKČR a metodicky řídit své zřizované organizace (technické služby, nemocnice, sociální ústavy, velké školy). Subjekty samosprávy, které mají do deseti zařízení, nedisponují žádným specialistou IT a jsou odkázány na pomoc větších subjektů.

Ad2) Státní správa, kterou samosprávné subjekty vykonávají v přenesené působnosti, je zpravidla podporována informačními systémy, které jsou centrální (živnostenský rejstřík, registr vozidel). Pořízení, vývoj a aktualizace těchto informačních systémů je plně v gesci příslušného centrálního orgánu, který je za agendu odpovědný dle zákona. Naproti tomu pro každou samosprávnou činnost jsou informační systémy zajišťovány decentralizovaně (výběrem z nabídky IT firem, málokdy vlastním vývojem). Informační koncepce předpokládá, že také tyto informační systémy budou splňovat stanovené standardy a zásady informační koncepce.

Ad3) Velikost samosprávných subjektů je velmi rozdílná. Počínaje kraji, které disponují velkými úřady, přes obce s rozšířenou působností s úřady o desítkách zaměstnanců až po malé obce, kde je maximálně uvolněný starosta a jeden úředník. Stejná situace je i u zřizovaných organizací (velké dopravní podniky, nemocnice, ústavy sociální péče). U těchto nejmenších obcí a zřizovaných organizací informační koncepce předpokládá, že budou pouze nakupovat hardware a jeho provozní SW s parametry, které požadují používané informační systémy. Informační systémy budou používat sdílené, jako službu. Informační systémy jim budou zajišťovat obce s rozšířenou působností, v jejichž správním obvodu malá obec nebo organizace leží. Obdobně síťovou infrastrukturu pro napojení na centrální prvky eGovernmentu a sdílené služby jim bude zajišťovat ORP nebo kraj, v jejichž správním obvodu malá obec nebo organizace leží.

Pravidla pro architekturu dle pozice úřadu ve struktuře VS ČR a vztahu ke sdíleným službám

Úřady, zodpovědné ze zákona jako věcní správci sdílených prvků služeb eGovernmentu, považují tyto jim svěřené prvky za nedílnou součást architektury svého úřadu. Vedle celkové architektury svých úřadů ještě samostatně modelují modely architektury těchto svěřených sdílených prvků, a to jak na úrovni EA (PSA), tak na úrovni podrobnosti tzv. architektury řešení, viz dále. Tyto úřady pro tyto prvky modelují také tzv. rozšířené modely, tj. modely zahrnující také prvky typové (logické) prvky architektury na straně typových (typických) odběratelů jejich sdílených služeb.

Úřady, užívající služeb sdílených prvků eGovernmentu, nemodelují tyto informační systémy v žádném případě jako aktivní prvky (aplikační a technologické komponenty a rozhraní) - nemají je v rozsahu své zodpovědnosti, nýbrž výhradně jako služby (byznys, aplikační nebo technologické a infrastrukturní - podle potřeby vyjádření) a

rozhraní vlastních komponent na tyto systémy.

Úřady zodpovědné, viz výše, za implementaci a provoz centrální registrů a AIS pro služby v přenesené působnosti, modelují architekturu svých úřadů přirozeně i včetně těchto systémů. Současně jsou povinny vytvářet a udržovat také tzv. rozšířené modely, tj. modely zahrnující také prvky typové (logické) prvky architektury na straně typových (typických) odběratelů jejich sdílených služeb, ukazující veškerý potřebný kontext (například integraci centrálního AIS na lokální eSSL a EkIS).

Úřady užívající tyto centrální AIS pro služby v přenesené působnosti, nemodelují ve svých architekturách úřadu tyto jako aktivní prvky (nemají je ve své zodpovědnosti), nýbrž jako služby těchto systémů a rozhraní vlastních komponent na tyto systémy.

Architektonické a IT standardy

Standardy návrhu a vývoje elektronických služeb veřejné správy

Standard elektronických služeb veřejné správy definuje kritéria, jejichž naplnění je předpokladem pro tvorbu a provoz kvalitních a úspěšných služeb veřejné správy²⁾. Naplnění standardu je vyžadováno od všech transakčních elektronických služeb poskytovaných veřejnou správou pro externí klienty.

Soulad nových a upravovaných služeb se standardem je předmětem posuzování záměrů OHA (§4 odst. 1 písm. e) zák. 365/2000 Sb. a usnesení vlády č. 998 ze dne 2. listopadu 2015).

OHA bude standardy návrhu a vývoje elektronických služeb VS vydávat průběžně a publikovat je na portálu a v dalších komunikačních kanálech OHA.

Výchozí sada standardů je uvedena v Dodatku G této IKČR.

Technické standardy informačních systémů

V návaznosti na referenční modely, povinné vzory, standardy návrhu služeb a další součásti NAP může MV ČR vydávat a publikovat tzv. IT standardy součástí IT řešení, tj. formátů, jazyků, protokolů, platforem, zabezpečení, atp., v návaznosti na mezinárodní normy a standardy a domácí zkušenosti.

¹⁾

Angl. Mandatory solution architecture patterns

²⁾

Zdroj: odvozeno a převzato z Digital Service Standard Velké Británie

(<https://www.gov.uk/service-manual/service-standard>)

From:

<https://archi.gov.cz/> - Architektura eGovernmentu ČR

Permanent link:

https://archi.gov.cz/nap:dalsi_pravidla_a_pomucky_tvorby_architektury_zdola?rev=1566566877

Last update: 2019/08/23 15:27

